

Filozofická fakulta Jihočeské univerzity
Posudek bakalářské práce

Autorka práce a studijní obor: **Barbora Valentová, ČJu-SVu-SZu**

Název práce: **Běžná mluva v Havlíčkově Borové ve třech generacích**

Oponent bakalářské práce: **Mgr. Michal Havrda**

HODNOCENÉ ASPEKTY PRÁCE		A	B	C	N	NN
1	Samostatnost zpracování, porozumění problematice, originalita práce		x			
2	Formulace cílů práce a jejich splnění	x				
3	Koncepce a struktura práce (úplnost, logická posloupnost a vyváženost kapitol, rozsah práce)		x			
4	Práce s literaturou/ s prameny (stav bádání, využití databází, práce s cizojazyčnou literaturou, interpretace a kritická reflexe textů, výběr a úplnost pramenné databáze, její kritika a interpretace)	x				
5	Adekvátnost použitých metod a jejich aplikace	x				
6	Formulace závěrů, příp. výsledky výzkumu	x				
7	Formální stránka práce (grafická úprava, jazyková a stylistická úroveň)			x		
8	Formální stránka práce (citační praxe a bibliografické odkazy)			x		

A = Výborně	B = Velmi dobře	C = Dobře	N = Nelze hodnotit	NN= Nevyhověl/a
-------------	-----------------	-----------	--------------------	-----------------

Slovní vyjádření:

Barbora Valentová si jako téma své bakalářské práce zvolila analýzu běžné mluvy v Havlíčkově Borové. Využívajíc osvědčenou dialektologickou metodu spočívající v pořízení zvukového záznamu na diktafon, podrobila zevrubné lingvistické analýze v plánu fonologickém, morfologickém i syntaktickém neformální verbální projevy celkem pěti mluvčích z nejstarší, střední a nejmladší generace tamějších obyvatel. S ohledem na geografickou lokaci Havlíčkovy Borové na samé hranici několika nářečních celků (podskupiny jihovýchodočeská, jihozápadočeská, středočeská, severovýchodočeská, skupina středomoravská) si autorka dovedně vytyčila hypotézu o potencialitě prolínání teritoriálně příznakových dialektálních a interdialektálních jazykových prvků.

Práce jako celek má přehlednou horizontální strukturu. Teoretické výklady slečna Valentová zahajuje kulturněhistorickým představením obce Havlíčkova Borová, pokračuje uměřeným výkladem funkční diferenciací národního jazyka s důrazem na představení všech nářečních (pod)skupin, jež se mohou odrazit v mluvě místních obyvatel. Nebyla opomenuta ani metodologická složka spočívající ve stručné charakterizaci již zmíněné „nahrávkové“ metody. Autorka tuto kapitolu dále člení na teoretickou a praktickou metodologii, což nepovažuji za příliš šťastné řešení. Bylo by jistě vhodnější praktickou metodologii přesunout do praktické části (4.

kap.). Tentýž přesun bych doporučoval pro podkapitulu 2.1 „Havlíčková Borová“. V praktické kapitole Barbora Valentová jednotným způsobem analyzuje a klasifikuje příznakové jazykové prostředky užívané mluvčími jednotlivých generací.

K obsahové stránce práce mám pouze tyto drobné výhrady. Na str. 10 se rozcházejí geolokační údaje týkající se vzdálenosti Havlíčkovy Borové od Příbyslavi (9 x 12 km) a Chotěboře (12 x 14 km). Někdy se autorka dopouští terminologických a formulačních nepřesností: „*Náslovné o- bez protetického v-*“ (22); „*Slovesný typ trpět má koncovku -al*“ (23); jindy by bylo dobré sledované jevy místo příliš obecné charakteristiky exaktněji definovat, a to jak v teoretické části: „*Slova začínající na -o se tak také vyslovují (...) Zachovala se tu starší verze hlásek aj i hlásek sč (...)*“ (20); „*V podhůří užívané skupiny hlásek er, el za slabikotvorné r, l*“ (23); tak v klasifikačních skupinách části praktické: „*Skupina hlásek sh- se vyslovuje sch-*“ (30); „*Vynechání hlásek uvnitř slov*“ (30); „*Vynechání hlásek na začátku slova*“ (30); „*Krácení samohlásek u sloves v prezentu*“ (30); „*Bilabiální výslovnost*“ (32); „*Vynechaná koncovka*“ (32); „*Zánik koncovky -l v participiu l-ovém*“ (33); „*Typ viděl jsem králíci/i*“ (34); „*Tvar -ovic v genitivu plurálu*“ (39); „*Tvar -ů v genitivu plurálu přivlastňovacích jmen*“ (39); „*Změna í za e/é v příponách a koncovkách*“ (40). Slečna Valentová si poměrně zdařile všimá také (ne)motivovaných syntaktických odchylek od pravidelné větné stavby, polemizoval bych však s doklady klasifikovanými jako atrakce (41, 44). Ojedinelé atrakce se autorka dopouští sama: „*Okolí Havlíčkovy Borové láká turisty řadou přírodních památek a zajímavostí spadajících pod Chráněnou...*“ (10). Nevím, zda je v Závěru účelné explicitně zmiňovat rezignaci na lexikální analýzu sebraného materiálu (46). Zřejmě jen nedopatřením v této části Barbora Valentová dvakrát zaměnila jihovýchodočeskou za jihovýchodomoravskou podskupinu (47).

Po stránce formální musím upozornit na nejednotnou formální úpravu Obsahu (směšování dvou různých fontů, nejednotné meziřádkové mezery). Místo doslovných citací z literatury je vhodnější užívat parafrázi (12, 14, 15, 17, 20 aj.). Pro označení vícestránkového rozsahu se místo spojovníku užívá pomlčka (18 aj.). Do odborného textu se také příliš nehodí zapojování tzv. nepravé vedlejší věty podmínkové: „*Jestliže mluvíme o národním jazyku, jedná se o přirozený jazyk vzniklý vývojem*“ (14, dále také 15). Ojedinelé lze v práci nalézt nekodifikované tvary lexémů – „*stihnul*“ (11); gen. sg. „*jazyku*“ (14, 17); složené adjektivum obecněčeský se píše dohromady (20, 29 aj.). Určité prohřešky lze nalézt také v Seznamu použité literatury: Běličovy práce ze 70. let minulého století jistě neměly přiděleno ISBN (v ČSSR až od roku 1989 v desetimístné podobě). Běličův *Přehled nářečí českého jazyka* je zřejmě chybně citován jako 2. vyd. se dvojnásobným v roce 1976, 1981. Srovnáv všechny citace webových zdrojů vztahujících se k Havlíčkově Borové s příslušným hypertextovým odkazem, domnívám se, že nejsou sestaveny tak, aby odkazovaly přímo na citovanou stránku daného serveru (srovnej např. druhý a třetí odkaz na str. 49). V tomto seznamu navíc postrádám webové zdroje citované v poznámce pod čarou 7 a 8 (51). Vinou jistě nepozornosti autorka před tiskem práce opomněla u pozn. pod čarou 1, 2, 4, 7, 8 (10, 11, 12, 51) v editoru vypnout změnový režim. Nejzávažnější formální chybou jsou bohužel četné překlepy: „*...které autorka nebyla z odborné literatury...*“ (8); „*Tehdy začal spát satirické epigramy.*“ (11); „*generová či generační podmíněnost*“ (16); „*běžené jazykové jevy*“ (28); „*respondetky (...) stěštěnice*“ (36); „*vysytující se*“ (46); „*se vysytuje*“ (47) aj.

Bakalářskou práci slečny Valentové mohu doporučit k obhajobě a ohodnotit ji jako velmi dobrou.

Náměty a otázky k obhajobě:

- 1) Podle jakého kritéria vymezujete v syntaktickém rozboru kategorii „*samostatný větný člen*“ (několik výskytů na str. 35)? Existuje pro toto tvrzení opora v zaznamenané zvukové stopě? Nejedná se ve všech zmíněných případech pouze o subjektivní slovosled výpovědi, tj. typický mluvenostní rys (srov. např. výše zmíněné doklady ze str. 35: „*Ta si pak vzala nákiho Rakušana, četníka*“; „*Kino, tam bilo negde?*“)?
- 2) Proč ve fonetickém rozboru rozlišujete kategorie „*Vynechání hlásek uvnitř slov*“ a „*Haplogie*“ (tentýž doklad „*ňákou*“ se objevuje v obou skupinách)?

- 3) Pokuste se napravit všechny terminologické a formulační nepřesnosti zmíněné výše ve Slovním vyjádření.

Závěr: Předloženou bakalářskou práci **doporučuji** k obhajobě.

Navrhovaná klasifikace: velmi dobře

V Českých Budějovicích: 14. 7. 2016

.....
podpis oponenta bakalářské práce